

17. april 2018

Sagsnr.
2018-0105634

Dokumentnr.
2018-0105634-5

Sagsbehandler
Lene Toftkær

Orientering af Økonomiudvalget af forhandlingsammenbrud i forhandlingerne om justering af udligningssystemet

Regeringen erklærede d. 17. april forhandlingerne om en justering af det kommunale udligningssystem som følge af refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet for brudt sammen. Derudover udestår en håndtering af virkningen af de nye offentlige ejendomsvurderinger som følge af forlig om boligbeskatningen, som også indgik i kommissoriet for justeringen af udligningssystemet. Indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll-Bille udtaler, at der ikke kommer en reform af den kommunale udligning i denne valgperiode.

Umiddelbar konsekvens for budgetlægningen i 2019

Hvis der ikke bliver indgået et politisk forlig om en justering af udligningssystemet vil statens udmelding til kommunerne om udligning for 2019 bliver udarbejdet på baggrund af den gældende lov om kommunal udligning. Datagrundlaget vil dog blive opdateret herunder også data for de to socioøkonomiske kriterier, som opstilles på baggrund af det højest opnåede uddannelsesniveau. Statistikken for det højest opnåede uddannelsesniveau blev i september 2017 opdateret på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse for indvandreres medbragte uddannelsesniveau. Isoleret set forventes opdateringen at medføre et varigt indtægtstab for Københavns Kommune på 568 mio. kr. årligt fra 2019.

Som led i aftalen om refusionsomlægningen blev der aftalt en initialtilpasning af udligningssystemet fra 2016 samt en overgangsordning. Overgangsordningen reducerede de enkelte kommuners tab/gevinst ved refusionsomlægningen inklusiv initialtilpasning til henholdsvis 10 mio. kr. i 2016 og 20 mio. kr. i 2017. Ordningen blev 3. maj 2017 forlænget til også at omfatte 2018. Det er i øjeblikket usikkert om overgangsordningen forlænges med endnu et år for at begrænse de byrdefordelmæssige konsekvenser af refusionsomlægningen.

Københavns Kommune modtager i 2018 4 mio. kr. i tilskud for at bringe tabet vedr. refusionsomlægningen ned på 20 mio. kr. Af Finansieringsudvalgets afrapportering fremgår, at Københavns Kommune i 2022 forventes at have en gevinst som følge af refusionsomlægningen på 120 mio. kr. der under de nuværende regler vil blive reduceret til 20 mio. kr., som følge af det eksisterende midlertidige gevinstloft. Det er således uklart om denne midlertidige overgangsordning forsat forlænges og om den beregnede gevinst i

Team Budget

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen
|
1599 København V

EAN nummer
5798009800206

2022 således er på 120 mio. kr. eller reduceres til 20 mio. kr. Den reducerede gevinst ved refusionsomlægningen skal fratrækkes tabet ved opdatering af de socioøkonomiske kriterier på 568 mio. kr. På sigt bringes tabet således ned på henholdsvis 548 mio. kr. og 448 mio. kr. afhængig af om overgangsordningen forlænges.

Fremtidige justeringer af udligningssystemet

Indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll-Bille udtaler, at hvis regeringspartierne genvinder magten efter et valg, kan en udligningsreform igen komme på tale. DF ønsker, at lave en betydelig reform af udligningssystemet med virkning fra 2020. Socialdemokratiets politiske ordfører Nicolai Wammen ønsker også, at der kommer en aftale.

Derudover vil de nye offentlige ejendomsvurderinger uden en justering af udligningen slå igennem fra 2021. De byrdefordelingsmæssige konsekvenser for nogle kommuner er betydelige. Københavns Kommune vil som konsekvens af de nye vurderinger umiddelbart tabe omkring 1,5 mia. kr. årligt via udligningssystemet samtidig med at indtægten fra grundskyld er uændret.

Af forliget om boligbeskatningen fremgår, at der skal ske fuld neutralisering af de byrdefordelingsmæssige konsekvenser som opstår som følge af ændringer i grundvurderingerne. Efter 2025 lægges der op til gradvist at indfase en udligning af de kommunale forskelle i de nye grundværdier. Den fulde neutralisering af de nye grundværdier i perioden 2021-2025 skulle have været håndteret i den nu aflyste justering af udligningssystemet, men bør kunne besluttes i et af de lovforslag, som udmønter aftalen om boligbeskatning.

Vedlagt bilag

Hovedstadsområdets betaling til resten af landet stiger markant som følge af misvisende opgørelser af uddannelsesniveau
Oversigt over konsekvenser for kommuner af revision af uddannelsesdata

11. april 2018

Sagsnr.
2018-0105634

Dokumentnr.
2018-0105634-3

Sagsbehandler
Lene Toftkær

Hovedstadsområdet betaling til resten af landet stiger markant som følge af misvisende opgørelser af uddannelsesniveau

Selvom der er ikke blevet indgået en aftale om justering af udligningssystemet, flyttes der automatisk over 700 mio. kr. årligt fra kommunerne i hovedstadsområdet fra 2019. Det skyldes, at Danmarks Statistik har revideret data for indvandreres medbragte uddannelse fra udlandet på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse. Dette er relevant for kommunernes økonomi, fordi borgernes uddannelsesniveau indgår i to af kriterierne i udligningssystemet til opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov og derved den økonomiske omfordeling mellem kommunerne.

At anvende de nye uddannelsesoplysninger som grundlag for udligningssystemet er problematisk som følge af at:

- Spørgeskemametoden er forbundet med meget stor usikkerhed og overvurderer uddannelsesniveaut.
- Værdien af uddannelse fra udlandet overvurderes i statistikken. I den opdaterede uddannelsesstatistik inkluderes uddannelse fra udlandet og uddannelse opnået i Danmark på samme vis. Spørgeskemaundersøgelsen viser dog, at værdien af en dansk uddannelse er langt større og at en ikke-vestlig indvandrer, der har taget en faglært uddannelse i udlandet arbejdsmarkedsmæssigt minder mere om en ufaglært end om en tilsvarende person, der har taget en dansk uddannelse. Uddannelsesstatistikken giver således ikke et retvisende billede af det reelle uddannelsesniveau for denne gruppe.

Det er Rockwool Fondens Forskningsenhed, som har indsamlet data for indvandrernes medbragte uddannelsesniveau, for Danmarks Statistik. Rockwool Fondens Forskningsenhed forholder sig kritisk til undersøgelsen og i konklusionen til spørgeskemaundersøgelsen fremgår det således også direkte:

”Sammenfattende viser kapitlet, at indvandreres uddannelsesniveau er afgørende for, hvor godt de klarer sig på arbejdsmarkedet. Uddannelse der er medbragt fra udlandet er dog i langt mindre grad end uddannelse opnået i Danmark relateret til en bedre performance på arbejdsmarkedet.”

Et udligningssystem, der i høj grad baserer sig på uddannelsesoplysninger, hvor uddannelse taget i udlandet sidestilles med

Team Budget

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen
|
1599 København V

EAN nummer
5798009800206

uddannelse taget i Danmark vil således være mere misvisende ift. arbejdsmarkedet.

I besvarelsen af S. 280 (2017) til Folketinget kommer Økonomi- og Indenrigsministeren med følgende bemærkning om revisionen af indvandrernes medbragte uddannelsesniveau:

”Men det skal også bemærkes, at der er usikkerheder i undersøgelsen, blandt andet fordi den er baseret på en spørgeskemaundersøgelse. Desuden er der ikke en forventning om løbende opdatering af oplysningerne.”

Uddannelseskriterie i udligningssystemet medfører ringe incitament
Uddannelseskriterierne i udligningssystemet medfører, at jo større del af befolkningen, der ikke har opnået en uddannelse, jo højere udligning modtager kommunen. Det betyder omvendt også, at en kommune straffes økonomisk for at øge uddannelsesindsatsen og sørge for at flere af kommunens unge får en erhvervskompetence-givende uddannelse. Det svækker uddannelsesindsatsen i Danmark og går imod regningens egne ambitioner og at det skal kunne betale sig for kommunerne at hjælpe borgere i job og uddannelse.

Udgiftsbehovet skal opgøres korrekt

I afrapporteringen fra Finansieringsudvalget lægges der op til at gøre udligningssystemet uafhængigt af data for indvandrernes medbragte uddannelse ved ikke at medtage udlændinge i opgørelsen af kriterierne, som var over 20 år på indvandringstidspunktet. Forslaget vil sikre stabilitet i udligningen, men giver en ny skævhed, da et evt. udgiftspres forårsaget af indvandrere ikke medtages på lige fod med et udgiftspres fra den øvrige befolkning. Stabilitet i udligningssystemet er vigtigt, men skal opnås ved at indvandreres medbragte uddannelse løbende kategoriseres i forhold til den værdi, den faktisk har på arbejdsmarkedet og ikke ved at indvandrere frasorteres. En bedre løsning er derfor at mindske vægten af uddannelse i udligningssystemet som redegjort for ovenfor.

Kompensation til kommuner med store tab

De kommuner, hvor indvandrere har valgt at slå sig ned de seneste år, står til betydelige tab i form af en lavere indtægt via det kommunale udligningssystem fra 2019. Baggrunden herfor er en spørgeskemaundersøgelse af tvivlsom kvalitet, *se første afsnit*. Indtil der er rettet op på kvaliteten af data for indvandrernes medbragte uddannelsesniveau bør kommunerne kompenseres for tab forårsaget heraf. Det har det ikke kunnet skabes politisk enighed om. Som minimum bør der derfor kunne skabes enighed om en overgangsordning, der kompenserer kommuner for tab på baggrund af datarevisionen udover fx 0,2 pct. af beskatningsgrundlaget i 2019 og 0,4 pct. af beskatningsgrundlaget i 2020.

Tabel : Konsekvens af revision af uddannelsesstatistik, t. kr.

Hele landet		REGION SYDDANMARK	219.588
HOVEDSTADSOMRÅDET	-728.088	Middelfart	6.720
REGION HOVEDSTADEN	-787.572	Assens	8.100
København	-567.888	Faaborg-Midtfyn	20.268
Frederiksberg	-102.996	Kerteminde	8.472
Ballerup	35.760	Nyborg	21.204
Brøndby	19.632	Odense	65.208
Dragør	264	Svendborg	25.884
Gentofte	-157.932	Nordfyn	4.548
Gladsaxe	-47.820	Langeland	4.620
Glostrup	-1.008	Ærø	396
Herlev	14.136	Haderslev	10.056
Albertslund	37.128	Billund	-17.952
Hvidovre	16.080	Sønderborg	14.676
Høje-Taastrup	-14.400	Tønder	6.948
Lyngby-Taarbæk	-35.232	Esbjerg	19.608
Rødovre	13.788	Fanø	-348
Ishøj	-3.684	Varde	-8.916
Tårnby	19.668	Vejen	-7.716
Vallensbæk	-9.792	Aabenraa	11.880
Furesø	-25.392	Fredericia	26.940
Allerød	-2.880	Kolding	14.268
Fredensborg	-23.544	Vejle	-15.276
Helsingør	35.808	REGION MIDTJYLLAND	38.640
Hillerød	-7.884	Horsens	2.172
Hørsholm	-17.088	Herning	-6.624
Rudersdal	-34.872	Holstebro	10.152
Egedal	4.572	Lemvig	480
Frederikssund	30.240	Struer	1.800
Halsnæs	11.136	Syddjurs	6.480
Gribskov	10.056	Norrdjurs	6.336
Bornholms kommune	16.572	Favrskov	-1.860
REGION SJÆLLAND	402.276	Odder	324
Greve	-2.424	Randers	31.968
Køge	40.056	Silkeborg	5.820
Roskilde	16.104	Samsø	-2.436
Solrød	2.544	Skanderborg	3.468
Odsherred	22.944	Aarhus	-24.108
Holbæk	36.984	Ikast-Brande	-9.468
Faxe	11.376	Ringkøbing-Skjern	-13.968
Kalundborg	37.848	Hedensted	3.840
Ringsted	108	Skive	14.892
Slagelse	51.072	Viborg	9.372
Stevns	10.332	REGION NORDJYLLAND	127.068
Sorø	12.360	Morsø	14.724
Lejre	9.444	Thisted	6.840
Lolland	40.452	Brønderslev	12.804
Næstved	40.296	Frederikshavn	6.600
Guldborgsund	44.940	Vesthimmerland	300
Vordingborg	27.840	Læsø	1.020
		Rebild	4.896
		Mariagerfjord	9.780
		Jammerbugt	17.376
		Aalborg	30.624
		Hjørring	22.104